

**CONCEPTVERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING D.D. 12 OKTOBER 2017
VAN DE COMMISSIE SAMENLEVING**

Aanwezig de leden:

De heren El Aichi (CDA), Azannay (GLH), Brander (PvdA), Van der Bruggen (PvdA), Fortuijn (CU), Garretsen (SP), Van den Raadt (Trots), Smit (OPH, vanaf 20.30 uur), Spijkerman (D66) en de dames Dekker (D66), Huysse (GLH), Jacobsz (AP), Van Ketel (SP) en Sterenberg (VVD)

Afwezig:

De heren Baaijens (AP) en Rutten (VVD) en mevrouw Özogul (SP)

Mede aanwezig:

Mevrouw Taets van Amerongen-Ingram (secretaris), de heer Van Leeuwen (voorzitter), wethouder Botter, wethouder Langenacker

Verslag:

Mevrouw E.R. Pelgrom

1 Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering om 20.00 uur en heet allen welkom. Vervolgens leest hij de berichten van verhindering voor.

De **voorzitter** zegt dat er nog maar weinig aanmeldingen zijn voor de evaluatie van de participatieraad op 18 oktober. Men kan zich aanmelden tot 13 oktober. Als het aantal aanmeldingen beperkt blijft, zal de participatieraad nadenken over een andere evaluatievorm.

2. Spreektijd voor belangstellenden over niet op de agenda staande onderwerpen

Er hebben zich geen sprekers gemeld.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Vaststellen concept verslag van de commissie van 14 september openbaar en besloten en 21 september openbaar

Verslag commissie 14 september

- Pagina 9: "073-steunfonds" moet zijn "023-steunfonds".
Met deze wijziging wordt het verslag vastgesteld.

Verslag openbare commissie op 21 september

- Pagina 7: Mevrouw Jacobsz bedoelde in reactie op de spreker te zeggen dat de subsidie voor het jongerenwerk over meerdere spelers verdeeld moet worden. Dit wordt aan het verslag toegevoegd;
- Pagina 11: "Mevrouw **Jacobsz** (AP) zegt dat het rapport van de federatie is opgesteld om het onderzoek mogelijk te maken" wordt "Mevrouw **Jacobsz** (AP) zegt dat de federatie het onderzoek mogelijk heeft gemaakt, door daarvoor vaktherapeuten beschikbaar te stellen."
Met deze wijzigingen wordt het verslag vastgesteld.

Verslag besloten commissie op 21 september

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

De heer **Van den Raadt** (Trots) heeft een vraag aan wethouder Snoek over de kunstgrasvelden.

De heer **Azannay** (GLH) heeft eveneens een rondvraag voor wethouder Snoek.

Aangezien wethouder Snoek afwezig is, worden de rondvragen op een ander moment behandeld.

Wethouder **Botter** deelt mee dat het Haarlem Project inmiddels van start is gegaan. Hij zal op het Haarlem project in een volgende commissievergadering een uitgebreidere toelichting geven. Er is ook een magazine uitgebracht, maar de verspreiding ervan is wat vertraagd.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) las in de krant dat nog een bank wordt gezocht die bankpassen wil verstrekken. Dat lijkt haar een essentieel element.

Wethouder **Botter** zegt dat op 13 oktober een startbijeenkomst plaatsvindt met diverse betrokken partijen. Dan wordt onder andere hierover gesproken.

6. Concept raadsjaaragenda 2018 commissie Samenleving

De heer **Brander** (PvdA) roept in herinnering dat op 21 april 2016 een motie vreemd is aangenomen over onderzoek naar de mogelijkheden om aan te sluiten bij de gemeentelijke ombudsman van de metropoolregio Amsterdam per 1 januari 2018. Die datum kan niet meer gehaald worden. Spreker vraagt het punt op de raadsjaaragenda op te nemen zodat e.e.a. voor de verkiezingen voor elkaar kan komen.

De **voorzitter** zegt dat het punt aan de agenda wordt toegevoegd.

7. Toezegging voortgangsrapportage RegioRijder

De heer **Brander** (PvdA) zegt dat zijn fractie meermalen om de rapportage gevraagd heeft. Nu deze beschikbaar is, blijkt dat de opstartfase van de RegioRijder niet vlekkeloos verlopen is. Dat is te betreuren. Op dit moment gaat het beter, onder meer wat betreft stiptheid en de ontvangst van cliënten in de auto's. Op basis van wat in de rapportage staat, verwacht de heer Brander dat de verbetering sinds april heeft doorgezet. Bij de aanbesteding is gesproken over een aantal innovaties, onder meer in de vorm van apps die mensen kunnen helpen om zelfstandig het ov te gebruiken. Welke voortgang is daarin geboekt? Vervoer van het ziekenhuis naar een andere locatie is op dit moment niet goed geregeld: mensen zijn daarvoor nu vaak zelf verantwoordelijk. De PvdA vraagt of de regiecentrale ook voor dergelijke situaties zou kunnen worden ingezet. Spreker is benieuwd op welke manier leerlingenvervoer in de komende jaren bij de regiecentrale wordt ondergebracht en hoopt daarover te lezen in de volgende voortgangsrapportage, die in november is voorzien.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) zegt dat haar fractie eerder veel aandacht heeft gevraagd voor kwaliteit, juist vanwege de kwetsbare doelgroep. De opstartfase is moeizaam geweest, maar inmiddels gaat het gelukkig beter. Het is jammer dat de start niet vlekkeloos verliep. Ook de raad had daarover wellicht eerder signalen kunnen opvangen. De VVD hoopt dat de streefwaarde van 92% wat betreft stiptheid in de volgende periode gehaald wordt.

De heer **Garretsen** (SP) zegt dat de SP sinds augustus veel klachten hebben bereikt. Sinds die maand verzorgen chauffeurs van de RegioRijder ook leerlingenvervoer. Dat leidt tot langere wachttijden in vooral de ochtend en rond 15.00 uur. De SP vindt het belangrijk dat chauffeurs die leerlingen vervoeren daar ook cursussen in hebben gevolgd. Voor kinderen is het belangrijk dat zij hun chauffeur (her)kennen. Ook vervoer van dementerende ouderen kan alleen plaatsvinden door gekwalificeerd personeel. Spreker wil weten of het uit efficiencyoverwegingen is dat de chauffeurs alle doelgroepen bedienen.

De heer **Spijkerman** (D66) wil weten of sinds april inderdaad verbetering is opgetreden wat betreft stiptheid en het aantal klachten. Een nevendoeel van de RegioRijder was om mensen die daartoe in staat zijn te stimuleren meer met het reguliere ov te reizen. In hoeverre is dat doel bereikt?

De heer **Azannay** (GLH) sluit zich aan bij eerdere sprekers. Hij hoopt dat de moeizame start tot het verleden behoort, gezien de specifieke doelgroep die bediend wordt. GroenLinks is benieuwd naar de huidige stand van zaken. De fractie vindt dat de burger niet de dupe mag worden van problemen in de bedrijfsvoering. Spreker wil weten in hoeverre de chauffeurs de sociale kaart van Haarlem kennen.

De heer **El Aichi** (CDA) heeft via de klankbordgroep vernomen dat bij de RegioRijder nog niets alles naar wens verloopt. Er worden veel verschillende chauffeurs ingezet en planningen zijn niet altijd efficiënt. Naar verluidt heeft een onderzoeksbureau een klanttevredenheidsonderzoek bij de RegioRijder uitgevoerd. Het CDA is benieuwd naar de uitkomsten daarvan.

Mevrouw **Jacobsz** (AP) heeft klachten gehoord over chauffeurs die slecht Nederlands spreken of die de weg niet goed genoeg kennen. Ook de Actiepartij verwijst de proef met een app die het reguliere ov zo veel mogelijk onder de doelgroep zou moeten stimuleren. Ze is benieuwd wat de bevindingen zijn.

Wethouder **Botter** zegt dat hij al in de eerste maanden van 2017 mondeling het signaal geeft gegeven dat er opstartproblemen waren. Het heeft even geduurd voor de voortgangsrapportage beschikbaar kwam, maar de commissie heeft bespreking ervan vervolgens enkele keren uitgesteld. De kwartaalrapportage bevatte informatie over het doelgroepenvervoer en naar aanleiding daarvan besloot de commissie deze voortgangsrapportage voor vanavond te agenderen. Het is dus onjuist dat de commissie niet over informatie beschikte. De RegioRijder kampt met een aantal problemen, zoals de wethouder bekend is uit onder meer gesprekken met burgers. De RegioRijder werd in een onderzoek onder 600 gebruikers met een 8 beoordeeld. Ook de ouderenbonden zijn tevreden over de voorziening. Tegelijkertijd zijn er veel klachten. De wethouder vindt die discrepantie moeilijk te duiden. Er zijn pilots geweest met verschillende apps. Een van de apps wordt nu landelijk uitgerold door het ministerie van Verkeer en Waterstaat en het ministerie van Economische Zaken. De app van 9292 geeft nu ook inzicht in rolstoeltoegankelijkheid. De regiecentrale heeft de expliciete opdracht om te kijken welk vervoertype het beste kan worden aangeboden. Het is nog onvoldoende duidelijk hoe ze daarin slaagt. Sinds de zomer heeft de RegioRijder een korte terugslag gehad in het doelgroepenvervoer. Dat kwam door een mismatch tussen een grote vraag en een beperkt aanbod. Dat is hersteld. Een nieuwe dip kwam er bij de invoering van het leerlingenvervoer, waar Haarlem niet aan meedoet. Afstemming tussen vervoer van leerlingen en vervoer in het kader van de Wmo blijkt lastig. Hierin is vooral de mate van flexibiliteit in het aanvangstijdstip van activiteiten van belang. De invoering van de RegioRijder is een grote operatie geweest. Deze is redelijk goed verlopen, al zijn er nog altijd wat haken en ogen.

De heer **Brander** (PvdA) vraagt of er al gedachten zijn over het onderbrengen van het Haarlemse leerlingenvervoer bij de regiecentrale.

Wethouder **Botter** verwijst naar wethouder Snoek, die daarover gaat.

De heer **Brander** (PvdA) vraagt om het leerlingenvervoer wel in de volgende voortgangsrapportage te betrekken.

De heer **Garretsen** (SP) vraagt of leerlingenchauffeurs ook dementerende ouderen zullen vervoeren.

Wethouder **Botter** zegt dat de gemeente heeft toegezegd dat voor leerlingenvervoer steeds dezelfde chauffeurs worden ingezet. Bij vervoer in het kader van de Wmo is die afspraak niet gemaakt. Wie met dementerende ouderen rijdt, moet daar echter wel voor zijn opgeleid.

De heer **Garretsen** (SP) wil weten of voor leerlingenvervoer bepaalde opleidingseisen gelden.

Wethouder **Botter** zegt nogmaals dat in ieder geval dezelfde persoon wordt ingezet. Deze persoon wordt geacht met kinderen te kunnen omgaan. Dat is iets anders dan een opleidingseis. Als mensen voor de heen- en terugweg naar bijvoorbeeld het ziekenhuis één taxi boeken, zal deze tot op een bepaald moment op hen wachten. Als zij dan opnieuw een taxi moeten bestellen, kan het zijn dat zij enige tijd moeten wachten. Soms ook blijkt een taxi te vroeg en dan moet de cliënt toch mee. Dat kan klantvriendelijker. De reden om op de RegioRijder over te gaan had ook een financiële achtergrond. Burgers moeten zo goed mogelijk worden geholpen en tegelijkertijd worden aangemoedigd om zelf hun vervoer te regelen. Finetuning van de dienstverlening is continu nodig. Invoering van de RegioRijder is een grote operatie geweest. De veranderingen in het leerlingenvervoer hebben die invoering niet vergemakkelijkt. Wlz-instellingen willen hun vervoer nu ook bij de RegioRijder onderbrengen, maar de vraag is of dat op korte termijn wel verstandig is. De wethouder heeft vertrouwen, maar ziet dat nog veel verbetering nodig is.

Tweede termijn

De heer **Brander** (PvdA) zegt dat op 9 februari 2017 is toegezegd dat in maart een voortgangsrapportage zou verschijnen. Uiteindelijk verscheen de rapportage op 30 mei. Het klopt dat de commissie de bespreking ervan een aantal keer heeft uitgesteld, maar feit is dat pas vijf maanden na de start een rapport beschikbaar kwam. In de commissie heeft de wethouder inderdaad een aantal keren verteld dat het proces niet vlekkeloos verliep, maar getallen werden daarbij niet geleverd. De PvdA daagt de wethouder uit om na te gaan of mensen die een ziekenhuis bezoeken en die geen indicatie hebben toch gebruik kunnen maken van de regiecentrale. Dat kan in veel gevallen moeite besparen. Tot slot benadrukt spreker dat verlaging van kosten geen doel was bij invoering van de RegioRijder. Het zou een mooie bijkomstigheid zijn, maar gelijkblijvende kwaliteit was een vereiste.

De heer **Garretsen** (SP) dankt de wethouder voor zijn open beantwoording. Hij vraagt hem na te gaan in hoeverre recentere klachten te maken hadden met het niet inzetten van bekende chauffeurs. De SP zou graag zien dat toch een korte cursus voor leerlingenvervoer wordt aangeboden.

De heer **Spijkerman** (D66) wil weten in hoeverre contact met de vervoerscentrale heeft geleid tot gebruikmaking van het reguliere ov in plaats van bijzondere vervoersmiddelen. Het gaat D66 bij deze vraag overigens niet om besparingen, maar om betere kwaliteit van leven.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vraagt naar ontwikkelingen in het vervoer van verwarde mensen met de psycholance.

Wethouder **Botter** zegt dat de RegioRijder nu slechts bedoeld is voor mensen met een indicatie. Anderen die uit het ziekenhuis ontslagen worden kunnen een taxi bellen, mensen uit het eigen netwerk benaderen of het vrijwilligersvervoer benaderen. Het opzetten van een systeem voor vervoer van iedere burger van het ziekenhuis naar een andere locatie, ongeacht indicatie of inkomen, is mogelijk. Dat past echter niet binnen het huidige contract en daarvoor is een afzonderlijke opdracht van de raad nodig. De gemeente heeft goede ervaringen met MEE, dat mensen met een beperking helpt om weer gebruik te gaan maken van reguliere vervoersmiddelen. De methodiek die MEE daarbij gebruikt, is echter zeer intensief. Een app biedt hiervoor onvoldoende ondersteuning.

De heer **Spijkerman** (D66) vraagt de wethouder in de voortgangsrapportage toch nader in te gaan op het succes in de overgang naar het reguliere ov.

Wethouder **Botter** onderkent dat met de RegioRijder aanvankelijk niet is ingezet op bezuiniging. In de begroting wordt echter wel bespaard op doelgroepenvervoer. Het is belangrijk om goed in beeld te krijgen waarom mensen minder gebruik zijn gaan maken van het speciale doelgroepenvervoer. De wethouder zal verzoeken over inzet van dezelfde chauffeurs voor leerlingenvervoer en cursussen voor deze chauffeurs aan wethouder Snoek doorgeven.

De heer **Brander** (PvdA) overweegt een motie vreemd over vervoersaanbod van het ziekenhuis naar andere locaties.

Wethouder **Botter** zegt tot slot dat de gemeente niet langer meedoet aan experimenten met de psycholance. Haarlem wacht de evaluaties van Amsterdam en Zaanstad af.

8. Klacht inzake opvang daklozen

De heer **De Vries** spreekt bij dit agendapunt in.

De heer **De Vries** vertelt dat hij de afgelopen twaalf maanden heeft gewoond bij HVO-Querido. Het was een moeilijke tijd, omdat hij er verbleef tussen mensen met psychische aandoeningen of verslavingsproblematiek. Hij kreeg geen hulp, maar kwam alleen maar in een nog moeilijker situatie terecht. Na aanmelding gold voor spreker een wachttijd van acht weken. Daarna pas kwam er een sociaal werker in beeld, die vier maanden nodig had om een analyse op te stellen. Tijdens zijn verblijf ontving de heer De Vries dreigementen, waaronder zelfs doodsb bedreigingen. Daar is niets mee gedaan, behalve door een van de wijkagenten. In het afgelopen jaar leefde de heer De Vries in slechte hygiënische omstandigheden en van slecht eten. HVO heeft niet naar hem geluisterd en hem zelfs belet om over zijn situatie meldingen te doen, met als dreigement dat hij dan zou kunnen vertrekken. Voor bewoners van HVO-Querido geldt een avondklok om 22.00 uur. Dat maakt een normaal sociaal leven voor hen lastig. Hij hoopt dat de raad iets kan doen voor toekomstige daklozen zonder psychische of verslavingsproblemen.

De heer **Fortuijn** (CU) vraagt of de heer De Vries ooit heeft verzocht om zelf te mogen beschikken over het bedrag dat HVO voor zijn verblijf ontving. Ook wil hij weten of het klopt dat de advocaat van de heer De Vries geen contact kon krijgen met de gemeente.

De heer **De Vries** weet dat per dag 137 euro per cliënt beschikbaar wordt gesteld. Hij vroeg om dat bedrag te kunnen ontvangen in de vorm van een persoonsgebonden budget. Daarmee had hij uit zijn situatie kunnen geraken en werk kunnen vinden, maar HVO zei dat deze oplossing niet kon en mocht. De advocaat heeft diverse malen contact gezocht met ambtenaren van de gemeente. Op zijn e-mails is nooit een reactie gekomen.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vraagt of de heer De Vries langer dakloos heeft moeten blijven omdat er bij de instanties wachtlijsten waren.

De heer **De Vries** zegt dat hij vijftien dagen moest wachten op een beschikking, waarna er plek voor hem was bij HVO. Tussentijds heeft hij zijn uitkering gebruikt om in een hotel te kunnen verblijven. Op dit moment zijn er volgens hem weer wachtlijsten en zijn er mensen die op straat leven.

De heer **Brander** (PvdA) vraagt hoe het nu met de heer De Vries gaat.

De heer **De Vries** zegt dat een ondernemster in de stad hem recent onderdak heeft aangeboden. HVO is daar niet blij mee; spreker denkt dat dat is omdat men geen subsidie meer voor hem krijgt. Op 12 juni jl. kreeg hij een urgentieverklaring voor een huurwoning, maar vanuit HVO is er niets gedaan om hem in dit proces te helpen.

Mevrouw **Van Ketel** (SP) vraagt of de heer De Vries zich vooraf heeft gerealiseerd dat hij in een gemêleerd gezelschap terecht zou komen.

De heer **De Vries** heeft zich dat niet goed genoeg gerealiseerd, maar het is hem door de Brede Centrale Toegang ook niet uitgelegd. Bovendien is er in Haarlem geen andere oplossing dan HVO-Querido.

De heer **Spijkerman** (D66) vraagt wat de heer De Vries zelf heeft ondernomen om uit zijn situatie te geraken.

De heer **De Vries** heeft zich erg veel zorgen gemaakt over zijn eigen veiligheid. Hij had willen werken, maar dat kon binnen het strikte regime niet. Hij heeft vaak gesolliciteerd. Dat lukte niet, onder meer omdat zijn adres dat van de daklozenopvang was.

Eerste termijn commissie

Mevrouw **Van Ketel** (SP) zegt dat haar fractie veel problemen van deze aard bekend zijn. Er zijn verschillende soorten daklozen en het is lastig om ze gezamenlijk onder te brengen. De wethouder zoekt naar een oplossing daarvoor, maar op korte termijn is die er niet. Een sociaal leven opbouwen vanuit HVO is moeilijk, onder meer omdat het adres van HVO stigmatiserend werkt. Er is geen woning waarnaar bewoners kunnen doorstromen. De SP maakt zich zorgen over de wintermaanden, waarin de verschillende doelgroepen nog dichter op elkaar zullen moeten leven. Dat kan op een bepaald moment uit de hand lopen.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) vindt dat een persoonlijke casus als die van de heer De Vries niet in een commissievergadering thuishoort. De wethouder stuurde een uitgebreide brief over dit onderwerp. Helaas deed hij dat vandaag pas, zodat spreekster deze nog niet heeft kunnen lezen. Men moet zich realiseren dat Haarlem een zeer ruimhartig opvangbeleid heeft.

De heer **Fortuijn** (CU) zou willen dat onderscheid gemaakt wordt tussen economische daklozen en daklozen met psychische of verslavingsproblemen. De ChristenUnie wil weten hoe en wanneer de wethouder kan zorgen voor een aparte voorziening voor beide groepen. Spreker vraagt hoe het mogelijk is dat de advocaat van de heer De Vries geen contact met de gemeente heeft weten te krijgen. Dat baart hem zorgen. Het is juist dat de casus van de heer De Vries een voorbeeld is. Toch is het nuttig om aan de hand van een voorbeeld een structureler probleem te bespreken.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) lijkt het zeer onwenselijk om op basis van individuele gevallen oordelen te vellen. Daarmee ontstaat een politiek die de waan van de dag volgt.

De heer **Fortuijn** (CU) is het daar niet mee eens. Er bestaat immers geen structuur zonder individuele gevallen.

De heer **Brander** (PvdA) vindt dat de inbreng van één burger geen reden mag zijn om een onderwerp te agenderen. Hij vraagt de wethouder om de commissie in algemene zin over de daklozenopvang te informeren, los van dit individuele geval.

Mevrouw **Van Ketel** (SP) ging het bij de agendering niet om dit individuele geval. Ze zou graag nader willen kijken naar het feit dat verschillende doelgroepen niet goed bij elkaar passen.

De heer **Brander** (PvdA) geeft aan dat er verschillende instrumenten waarmee raadsleden een onderwerp kunnen agenderen. De nu gekozen vorm is niet geschikt.

De **voorzitter** benadrukt dat de commissie gezamenlijk verantwoordelijk is geweest voor de agendering. Het is ongewenst om persoonlijke en vooral privacygevoelige verhalen te gebruiken voor factfinding.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) zegt in reactie op mevrouw Van Ketel dat Haarlem heel veel investeert en veel doet voor daklozen. Het lijkt of de SP het nooit genoeg vindt.

Mevrouw **Van Ketel** (SP) gaat het erom dat frustraties en ruzies in de opvang voorkomen moeten worden. Het gaat haar niet om meer geld, maar om verbetering binnen de beperkingen die er zijn.

De heer **Smit** (OPH) is niet blij met de manier waarop het onderwerp geagendeerd is. Persoonlijke verhalen zou hij niet in de commissie willen behandelen. Hij vraagt de wethouder om na te gaan in hoeverre de inspraak symptomatisch is en in hoeverre er voldoende alertheid is om te kunnen opmerken dat zaken wellicht niet goed lopen. Ook wil hij weten of het goed genoeg lukt om mensen te begeleiden naar een leven buiten de opvang.

De heer **Azannay** (GLH) vindt dat het onderwerp ook in de rondvraag had kunnen worden behandeld. Burgers hebben het recht hun persoonlijke situatie ter sprake te brengen, maar de raad moet ervoor waken ze niet bij voorbaat als exemplarisch te zien. De vraag die aan de wethouder voorligt, is om na te denken over een geschikte voorziening voor economische daklozen. De afspraak is dat personen die zich melden bij de Brede Centrale Toegang meteen een voorschot op hun bijstand krijgen als zij die nog niet ontvangen. Spreker wil weten of die afspraak gevolgd wordt. Hij vraagt ook naar de stand van zaken bij HVO-Querido.

Mevrouw **Jacobsz** (AP) zegt dat de AP al diverse signalen over de maatschappelijke opvang heeft afgegeven. Het verhaal van de heer De Vries bevestigt deze signalen over veiligheid, het mengen van doelgroepen en de kwaliteit van het eten. Spreekster waardeert het dat de heer De Vries zijn verhaal heeft durven doen. Bovendien is het uiteindelijk positief: hij heeft inmiddels uitzicht op woonruimte. De AP is blij dat veel zaken in gang worden gezet, zoals al uit de technische sessie rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang bleek. Er zijn vele ontwikkelingen en naar signalen wordt daadwerkelijk geluisterd.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vindt dat raadsleden in staat moeten zijn om persoonlijke verhalen in het juiste perspectief te plaatsen. De raad nam ooit een motie aan waarin stond dat niemand op straat zou moeten slapen. In dat kader is de vraag wat personen moeten doen in de twee weken tussen aanmelding en toelating. Trots wil weten of het aanbod aan daklozen in Haarlem toeneemt, gezien de genoemde wachttijd. Mogelijk kunnen signalen van wijkagenten helpen om daar zicht op te krijgen. Niet alle wijkagenten zullen evenveel tijd hebben om aandacht aan daklozen te besteden. Ooit heeft Trots voorgesteld om de uitstroom van daklozen te bevorderen door drie personen in één huis onder te brengen. Spreker wil weten hoe het daarmee staat. Een andere suggestie is om een hotel te vinden dat voor zo'n 100 euro per dag onderdak en drie maaltijden kan bieden.

De heer **El Aichi** (CDA) vraagt zich af waarom de wethouder pas gisteren op de schriftelijke klacht van De Vries gereageerd heeft. Hij maakt zich zorgen over die daklozen die niet in staat zijn om zelf een klacht in te dienen. Ook is hij bezorgd over de toegankelijkheid van de gemeente. Het CDA is blij te horen dat het goed gaat met de afdeling schulddienstverlening. Het wordt tijd dat die verbetering nu ook elders volgt.

Wethouder **Botter** zegt dat elke klacht er één te veel is. Anderzijds geldt dat er in anderhalf jaar tijd al anderhalf miljoen extra aan de maatschappelijke opvang is uitgegeven. Er wordt gewerkt aan differentiatie daarbinnen. De verbouwing van Velsperpoort heeft lang op zich laten wachten, maar start volgende week. Lang is met het Spaarne Gasthuis en de ggz gediscussieerd over verdeling van de kosten van allerlei verbeteringen. Uiteindelijk is in september een contract met het Spaarne Gasthuis getekend. Er zijn fondsen aangeschreven om de verbouwing mede te financieren. Bewoners kunnen in Velsperpoort blijven wonen, aangevuld met mensen uit Bennebroek. Verslaafden en mensen met psychische problemen blijven aan de Wilhelminastraat wonen. Daar is ook een gebruikersruimte. Wijkagenten in de binnenstad hebben niet veel extra werk vanwege daklozen. De gemeente besteedt 1,2 miljoen euro per jaar aan beveiliging rondom Raaks. Elke twee maanden is er een bewonersoverleg. De bewoners zijn redelijk tevreden over de situatie, ook omdat de overlast sterk is afgenomen.

De wethouder heeft regelmatig contact met de heer De Vries gehad, ook informeel. Nooit heeft hij daarbij vernomen dat de advocaat maar geen contact met de gemeente kon krijgen. Misschien kwam dat door het gebrek aan onderlinge communicatie tussen Sociale Zaken en de afdeling die zich bezighoudt met sociale opvang. Inmiddels is die afstand verkleind. De regels voor aanmelding bij de Brede Centrale Toegang moeten wellicht nog eens onder de loep worden genomen. In ieder geval

geldt dat men bij aanmelding eerst vraagt of de persoon in kwestie geen alternatief heeft, omdat HVO bedoeld is als noodopvang.

In Haarlem slapen er nog steeds mensen op straat. Destijds is bepaald dat niemand in Haarlem buiten zijn wil op straat zou moeten slapen. Alleen bij strenge vrieskou kunnen mensen gedwongen worden om binnen te slapen. Er is op dit moment geen wachtlijst.

De wethouder vindt geweld binnen de instelling zeer ernstig. Hij zal de commissie over de mate waarin geweld binnen de opvang plaatsvindt informeren.

Skæve Huse als mogelijke opvanglocatie is nog onderwerp van discussie in het college. Er zijn hoe dan ook geschikte locaties te bedenken voor differentiatie. Economische daklozen, en dan voornamelijk alleenstaande mannen, worden in principe opgevangen in Bennebroek. Waarom dat in het geval van de heer De Vries niet gebeurd is, is de wethouder onduidelijk. Voor economisch dakloze gezinnen is er gebouw A bij Velservoort. Voor de toekomst wordt opvang op diverse locaties aanbesteed, behalve die aan de Wilhelminastraat. Aan de Wilhelminastraat wordt eten elke dag vers bereid. Er wordt zelf gekookt. Dat voorbeeld wil men nu ook in Velservoort gaan volgen. In de toekomst zullen er geen busjes meer van Velservoort naar het centrum rijden. Mensen worden naar de dagbesteding gebracht en er wordt voor gezorgd dat er voor iedereen een traject is.

Er zijn in de maatschappelijke opvang veel vorderingen geboekt, al is er tegelijkertijd nog veel werk te doen. De wethouder zal van de verbeteringen een schriftelijk overzicht opstellen. Ook zal een presentatie worden gegeven over de al uitgevoerde en nog uit te voeren plannen. Het idee om drie daklozen in één huis onder te brengen is nog steeds in beeld. Het grootste probleem op dit moment is het vinden van geschikte woningen. In 2017 zijn 80 woningen beschikbaar gesteld. De wethouder heeft de brief van de heer De Vries helaas pas vandaag kunnen beantwoorden. Hij realiseert zich dat dat laat is, al heeft hij aan de formele deadline voldaan.

Tweede termijn

De heer **Van den Raadt** (Trots) dankt de wethouder voor zijn uitgebreide antwoord. Hij ziet in dat er heel veel gebeurt. Bovendien is hij verheugd dat nog steeds de locatie in de Waarderpolder in beeld is. Nogmaals vraagt hij naar de optie om daklozen in hotels onder te brengen.

Wethouder **Botter** is benieuwd of er hotels zijn die mee gaan doen aan de aanbesteding en wat daarbij hun aanbod is. Er wordt al sporadisch gebruikgemaakt van Van der Valk als de opvang helemaal vol zit.

9. Voortgangsrapportage Sociaal Programma Statushouders

De **voorzitter** zegt dat bij dit agendapunt ook gevraagd wordt of wethouder Langenacker met de rapportage voldaan heeft aan de volgende toezeggingen:

- 2016453138, toezegging sociaal programma statushouders;
- 2016432101, toezegging inzake schriftelijke rapportage m.b.t. problematiek Zijlweg 145;
- 2017188850, toezegging statushouders gesubsidieerde instellingen;
- toezegging n.a.v. amendement 15.1-14.8, Taalontwikkeling bij de decemberrapportage, om de uitvoering op te pakken maar middels andere dekking.

De heer **Van der Bruggen** (PvdA) vindt de rapportage goed leesbaar. Er staat veel in, over allerlei initiatieven en betrokkenen. In de rapportage mist hij echter kwantitatieve gegevens, met name op de terreinen werk, wonen en taalonderwijs.

Mevrouw **Huysse** (GLH) sluit zich aan bij de complimenten van de PvdA. Ook GroenLinks wenst meer inzicht in de cijfers. Niet alle statushouders zijn nu in beeld. Dat kan zijn omdat zij het op eigen kracht redden, maar ook om andere redenen. Het is belangrijk dat er zicht op hen is en blijft. Het is positief om te zien dat er op dit terrein zoveel stappen zijn gezet, in samenwerking met diverse partijen en burgers in de stad.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) vindt dat uit de wijze waarop vluchtelingen zijn opgevangen is gebleken dat Haarlem een zeer sociale stad is. Dat geldt ook voor alle initiatieven die gestart zijn om hen zo goed mogelijk te laten integreren. Zij geeft complimenten aan de wethouder voor haar inzet voor vluchtelingen en statushouders. Het is goed dat daarbij de eigen kracht wordt gestimuleerd.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vraagt of het goed zou zijn als vluchtelingen en statushouders ook in betere wijken van Haarlem worden opgevangen.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) denkt dat dit niet uit hoeft te maken. In een volgende situatie zal moeten worden gekeken waar er plek is. De VVD hoopt dat de raad nauw betrokken blijft bij financieringsvoorstellen voor 2018. Doel van de gemeentelijke inzet moet zijn dat mensen kunnen integreren en participeren en niet dat bestaande initiatieven overeind blijven. De VVD is benieuwd naar het voorinburgeringstraject door het COA en de warme overdracht naar de gemeente. Financieringsstromen zullen naar verwachting worden bijgesteld. Mogelijk vergt dat ook aanpassingen in het gemeentelijk aanbod.

De heer **Garretsen** (SP) heeft veel respect voor alle vrijwilligers die zich voor de vluchtelingen en statushouders in Haarlem hebben ingezet. Hij hoopt dat ze een keer door de gemeente in het zonnetje worden gezet. De SP vindt het jammer dat er zoveel Engelse woorden in de rapportage staan. De fractie wil weten of andere groepen Haarlemmers ook van het beschreven aanbod gebruik kunnen maken.

De heer **Fortuijn** (CU) geeft eveneens complimenten aan de wethouder. Hij heeft veel respect voor de grote inzet van Haarlem voor de vluchtelingen. Binnen de kerken zijn er veel initiatieven voor vluchtelingen en statushouders. Vanuit zijn achterban hebben de heer Fortuijn diverse vragen en opmerkingen bereikt, die hij bij dezen aan de wethouder voorlegt:

- Het sociaal programma gaat uit van statushouders die 10.000 euro lenen bij DUO voor integratielessen, waarbij zij zelf de kosten voor gas, licht en water betalen. In het regeerakkoord worden deze kosten door de overheid betaald, waarna leefgeld voor de persoon in kwestie resteert. De statushouders geven aan die vorm de voorkeur, omdat zij daarbij minder fouten kunnen maken. Hoe kijkt Haarlem hiertegen aan?
- De ChristenUnie heeft zorgen over de arbeidsparticipatie. Er lijkt daarbij geen specifieke aandacht voor de participatie van vrouwen. Het begeleiden van vrouwen naar werk raakt soms de trots van de man, maar er zijn nog meer culturele hordes. Heeft de gemeente hier aandacht voor?
- Vluchtelingen zouden in de eerste anderhalf jaar na hun komst graag de tijd willen hebben om overeind te krabbelen, in plaats van bijvoorbeeld meteen de taal te moeten leren;
- De ervaring is dat vaak *over* statushouders wordt gesproken, maar weinig *met*;
- Het lijkt of de statushouders die Haarlem in 2014 bereikten in het beleid wat vergeten zijn. Daar zijn diverse opmerkingen over gemaakt;
- Participatietrainingen zijn verplicht, maar deze vinden plaats onder schooltijd. Bovendien komt de training, die alleen in het Nederlands is, voor sommige mensen te vroeg;
- Statushouders vinden zelden werk dat past bij een hoger opleidingsniveau.

Tot slot merkt spreker op dat uit de groep zelf nog veel verbeterpunten kunnen worden opgehaald.

De heer **El Aichi** (CDA) vindt het goed om te zien hoeveel werk er is verricht, vooral wat betreft taalontwikkeling en het opzetten van diverse pilots. Het CDA vindt het belangrijk dat ook middelen worden ingezet voor laaggeletterden in het algemeen. De fractie vraagt hoe de subsidieaanvraag voor taal-/werkstages bij het AMIF is beoordeeld.

De heer **Smit** (OPH) mist kwantificering in het stuk. De OPH heeft een aantal concrete vragen:

- Hoeveel statushouders - eventueel volgens een schatting - hebben in 2015, 2016 en 2017 een baan gevonden?
- In hoeverre heeft TIMNIT bijgedragen aan instroom op de arbeidsmarkt?
- Hoeveel extra ambtelijke werkgelegenheid heeft het programma in 2016 en 2017 opgeleverd?
- Waarom ligt de focus op de statushouders die vanaf 2015 zijn ingestroomd?

De OPH wil weten of taalonderwijs of voorbereiding op VCA-certificering door vrijwilligers wordt aangeboden. De OPH vindt dat deze personen betaald moeten worden, ook in het kader van verdringing.

Mevrouw **Dekker** (D66) sluit zich aan bij vele voorgaande sprekers. In het nieuwe regeerakkoord staat dat gemeenten actief uitvoering zullen geven aan de bestaande verplichting om de Nederlandse taal te leren op niveau B1. Ook zullen gemeenten gedurende de eerste twee jaar alle toeslagen gaan innen. De gemeente moet sturingsinstrumenten krijgen en ontwikkelen om ervoor te zorgen dat aan deze verplichtingen kan worden voldaan. In de voortgangsrapportage staat dat de gemeente bestaande pilots wil gaan omzetten in reguliere processen. Gezien de inhoud van het regeerakkoord is de vraag of dat al verstandig is. D66 is ervan overtuigd dat voor statushouders altijd specifieke integratie- en inburgeringstrajecten nodig blijven.

De heer **Garretsen** (SP) vraagt of specifieke maatregelen tot in lengte der jaren beschikbaar moeten blijven.

Mevrouw **Dekker** (D66) denkt dat dit in ieder geval geldt voor mensen die nooit eerder gewerkt hebben. Er kan meer worden gedaan voor mensen die voor 2016 instroomden en die moeite hebben met het vinden van werk. Daar zijn al toezeggingen over gedaan. D66 gaat ervan uit dat de beschreven maatregelen ook voor hen beschikbaar zijn. Belangrijk is dat de impact van bestaande activiteiten gemeten kan worden. Gemeenten zullen er straks immers op worden afgerekend als ze hun taken niet goed invullen.

Mevrouw **Jacobsz** (AP) vindt dat de gemeente veel goed werk doet voor statushouders. Ze is blij dat statushouders tegenwoordig gedwongen worden om Nederlands te leren. Dat is anders dan een tijd geleden. Er worden vrijwilligers ingezet op allerlei plekken. De AP heeft daar haar bedenkingen bij, ook omdat dit een vreemd signaal kan zijn voor mensen die de gemeente juist aan het werk wil helpen. Bovendien is de vraag of er geen sprake is van verdringing. De AP maakt zich zorgen over de beperkte capaciteit in de ggz gezien de problematiek binnen de doelgroep. Dat geldt ook voor jeugdhulpaanbieders. Zij moeten vaak meer kosten maken door gebruikmaking van tolken. Het is belangrijk dat de tolkentelefoon beschikbaar blijft.

De heer **Van den Raadt** (Trots) dankt voornamelijk de vrijwilligers voor het geleverde werk. De locatie Boerhaave zal binnenkort sluiten. Spreker wil weten waar de huidige bewoners naartoe gaan. De locatie aan het Delftplein ziet er erg mooi uit, maar de bewegwijzering ernaartoe kan beter. Er zijn nu al veel mensen die de taaleisen niet binnen drie jaar halen. Vraag is wat er gebeurt als de taaleisen omhooggaan. Trots vindt het belangrijk dat statushouders als gewone Haarlemmers worden behandeld wat betreft parkeernormen en dat zij verspreid worden over alle wijken. Spreker wil weten hoe de kwaliteit van de diverse taalcursussen wordt getoetst.

Wethouder **Langenacker** dankt de commissie voor de complimenten. Die brengt zij graag over aan de organisaties en vrijwilligers in de stad. Als dank voor de vrijwilligers is er in januari 2016 een bijeenkomst georganiseerd in de Gravenzaal. Daar blijft aandacht voor. Een grote groep vrijwilligers is gepensioneerd en doet het werk graag. Het gaat dan vaak om inzet gedurende enkele uren per week. De wethouder ziet nog niet het gevaar van verdringing.

De heer **Smit** (OPH) ziet dat probleem wel. NT2-docenten komen bijvoorbeeld moeilijker aan het werk. Hij wil weten of er budget is om hierin voor andere financiering te zorgen.

Wethouder **Langenacker** herkent wat de heer Smit zegt. Toch ontstaan er soms ook vacatures voor deze docenten. Op dit moment wordt de vrijwilligersbijdrage gebruikt. Bovendien kunnen vrijwilligers op grond van hun ervaring soms gemakkelijker regulier werk vinden. Meer instrumenten heeft de gemeente niet.

Mevrouw **Dekker** (D66) denkt dat de wethouder hier wel degelijk iets aan kan doen. De trajecten worden nu uitbesteed aan vrijwilligersorganisaties. Dat is een bewuste keuze geweest. Voorheen werden betaalde NT2-cursussen in het Nova College aangeboden.

Wethouder **Langenacker** zal het punt meenemen in de keuze van samenwerkingspartners. In het nieuwe kabinetsbeleid wordt wat extra's gevraagd van de gemeenten. Hoe die taken gefinancierd worden, is nog onduidelijk. Re-integratie van vluchtelingen en statushouders vergt andere expertise dan bij overige groepen. Statushouders blijven verantwoordelijk voor hun eigen inburgering, maar het kabinet zal toezien op de kwaliteit van de inburgering. Dat is positief, ook omdat Vluchtelingenwerk daarmee gemakkelijker kan matchen met goede aanbieders. Ook is het goed dat de toeslagen in de eerste twee jaar van het verblijf vanuit de gemeente worden geregeld. Nu blijkt het voor de mensen zelf lastig om dit te organiseren.

De wethouder beaamt dat het belangrijk is om nog in 2017 kwantitatieve cijfers boven tafel te krijgen, ook in verband met budgetten. Ze zegt toe dat een meer kwantitatieve rapportage van alle initiatieven en hun rendementen in het eerste kwartaal van 2018 beschikbaar komt.

De gevraagde subsidie voor taal-/werkstages is niet door het AMIF toegekend. De gemeente is echter wel met een pilot gestart. Dit wordt vanuit het reguliere budget gefinancierd. Afhankelijk van de resultaten moet gekeken worden of en vanuit welke middelen het pilot wordt uitgerold.

Het programma was in eerste instantie bedoeld voor de groep die direct steun nodig had. Het beleid van Sociale Zaken is erop gericht om met alle mensen in de bijstand in gesprek te gaan en te onderzoeken wat een volgende stap belemmert. De groep 2014/2015 hoort daarbij. Sociale Zaken heeft op dit moment nog niet met iedereen gesproken. De wethouder herkent niet dat de groep 2014/2015 in het beleid genegeerd wordt. Zij zal in de rapportage die in het eerste kwartaal van 2018 verschijnt specifiek aandacht besteden aan de groep 2014/2015. Als er plek is, krijgt deze groep ook toegang tot de intensieve opvang. Laaggeletterdheid is een thema dat alle Haarlemmers aangaat. Daarover zijn afspraken gemaakt met de bibliotheek. Taalaanbod is er voor iedereen. Statushouders en vluchtelingen hebben echter vaak meer aandacht nodig dan anderen om op hetzelfde niveau te komen. Het betrekken van vrouwen bij het aanbod lukt her en der, maar bij bepaalde groepen is daarvoor veel inspanning nodig. De wethouder zal specifiek aangeven hoe participatie van vrouwen in het aanbod voor vluchtelingen en statushouders wordt meegenomen. Bij de zogenaamde participatieverklaringstrajecten wordt overigens wel expliciet aandacht besteed aan het onderwerp emancipatie.

De gemeente doet haar best om statushouders zo veel mogelijk te betrekken bij beleid en de evaluatie daarvan. Signalen van de doelgroep zelf vormen belangrijke input voor gemeentelijk beleid. Er wordt nog gekeken hoe bewoners van Boerhaave naar andere geschikte plekken kunnen worden overgebracht. In 2018 krijgt Haarlem een taakstelling van 120 vluchtelingen in het eerste halfjaar. Dat is meer dan verwacht. In veel gevallen gaat het om gezinsherenigingen, zodat niet altijd nieuwe woningen nodig zijn. Wel geeft het hogere aantal extra druk op het sociale programma.

De wethouder zegt toe dat zij het succes van het TIMNIT-programma zal meenemen in de rapportage die in het eerste kwartaal van 2018 verschijnt. Ook zal ze aangeven welke groei van de ambtelijke organisatie het totale aanbod heeft gevergd.

Er zijn mensen die zelfstandig werk hebben gevonden, zonder de interventie van Sociale Zaken. Ook zij worden, net als alle vluchtelingen en statushouders, tot twee jaar na aankomst door Vluchtelingenwerk begeleid. Sociale Zaken voert gesprekken met iedereen die een bijstandsuitkering ontvangt, naast allerlei andere trajecten die worden aangeboden. Bij psychische problematiek kunnen gesprekken met de POH altijd via de tolktelefoon gevoerd worden. Bij crisissituaties is in de ggz altijd een tolk beschikbaar.

Tweede termijn

Mevrouw **Dekker** (D66) is blij met de toezegging van een resultaat- of impactanalyse begin 2018. Zij vindt dat veel trajecten erg sterk gericht blijven op mannelijke statushouders, onder meer omdat ze gericht zijn op uitkeringsgerechtigden. Dat zijn vaak de mannen.

De heer **Van den Raadt** (Trots) weet dat per 1 oktober 2017 de participatieverklaring wordt ingevoerd. Deze moet binnen twaalf maanden behaald worden. Als dat niet lukt, wordt een boete opgelegd. Spreker vraagt zich af of dat realistisch is en wie voor eventuele boetes opdraait.

De heer **Fortuijn** (CU) vraagt de wethouder om de vrijwilligers te betrekken bij een evaluatie en voor het optekenen van 'lessons learned'.

Wethouder **Langenacker** beseft dat niet-uitkeringsgerechtigde vrouwen niet altijd goed in beeld zijn. De wethouder heeft niet de indruk dat vrouwen op dit moment buiten beeld vallen, maar zij neemt de opmerkingen hierover ter harte.

De **voorzitter** merkt tot slot van het debat op dat veel technische vragen gesteld zijn. Die hadden vooraf gesteld kunnen worden. Hij concludeert dat de commissie alle toezeggingen van de wethouder als afgedaan beschouwt.

10. Rondvraag

Er zijn geen bijdragen voor de rondvraag.

11. Agenda komende commissievergadering(en), actielijst en jaarplanning

Mevrouw **Jacobsz** (AP) mist in de jaarplanning het maatschappelijk vastgoed. Voorheen stond dit punt wel vermeld. Zij zal hierover contact opnemen met de griffie.

Er zijn voor het overige geen vragen of kanttekeningen bij de actielijst en jaarplanning.

12. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering van de commissie om 22.55 uur.